

Tedenski pregled

ITALIJA

Po doseženi revalutaciji lire je nastal položaj, kot ga je predvidevala vlada že pred revalutacijo. Sprito tega se nanaša delovanje vlade tudi sedaj v glavnem na gospodarska vprašanja, ki so se pojavila in se še pojavljajo povodom zboljšanja vrednosti lire. Tozadevno so se ves teden vršili važni sestanki med on. Mussolinijem, on. Beiluzzom in on. Volpijem.

V nedeljo dopoldne je imel minister za narodno gospodarstvo on. Beiluzzo v Bielli na otvorišču seji kongresa za industrijo volne velik programatičen govor, v katerem je povdaril, da so se morda razne strojne in plavžarske industrije vse ostale industrije in posebno industrija volne že prilagodile novemu položaju. Minister je podal v naslednjem delu svojega govora v sedmih točkah nove smernice, ki jim mora slediti italijanska industrija. Pomembno je pred vsem, da je minister dejal, da se morajo dobiti tako surovine kot krediti in podpore pred vsem doma v Italiji in da je treba produkcijo po množini in kakovosti izboljšati in povečati.

Kar pa se tiče plavžarske in strojne industrije, je imel on. Beiluzzo je pomemben sestanek z zastopniki obeh industrijskih panog in vlada je poskrbela, da se bo odšel v italijanskih rudnikih pridobivati železne rude toliko več, da se je bo v prihodnjem letu uvozilo za 300 milijonov lir manj nego letos.

To bo pa na drugi strani pomenilo spet novo znižanje italijanskega trgovskega deficita, ki je v letošnjih prvih sedmih mesecih namram lanskemu letu že itak padel od šest milijard in pol na 4 milijarde in eno petino, torej približno za eno tretjino. Temu primerno se razvija finančni položaj. Ob koncu meseca avgusta so se dolgov državnega zaklada znižali za skoro 30 milijard lir in celotni denarni obtok se je zmanjšal od 19 milijard in 15 milijonov lir na 18 milijard in 898 milijonov.

Kritičen moment po revalutaciji lire je najbolj prizadel italijanske poljedelce, toda tudi tem se je našla pomoč. Letošnja žitna bitka je izpadla, glasom poročila on. Beiluzzo na sestanku žitnega odbora, ki se je vršil v petek, zelo ugodno. Včeraj se je vršil v ministru za narodno gospodarstvo pod predsedstvom ministra on. Beiluzzo važen sestanek, katerega so se udeležili poleg drugih tudi zastopniki denarnih zavodov in ki je bil posvečen vprašanju kmetijskih kreditov. Poleg te podpore italijanskemu kmetijstvu pa se namerava ustanoviti tudi poseben državni konsorcij, ki bo gmotno podpiral vsa zemljiško melioracijska dela.

Priprave za jesensko zasedanje italijanskega parlamenta se še vedno intenzivno nadaljujejo. O podrobnem programu zasedanja se bosta v kratkem še domenila načelnik vlade on. Mussolini in predsednik zbornice on. Casertano. Znano pa je že sedaj, da bo vprašanje državnega sveta eno najpomembnejših, kar jih bo morala urediti poslanska zbornica na tem svojem zasedanju.

Medtem je zadobil poset litvanskega ministrskega predsednika gospoda Valdemarasa v Rimu za italijansko zunanjo politiko važen pomen. V nedeljo sta on. Mussolini in gospod Valdemaras podpisala italijansko-litvansko arbitražno in trgovsko pogodbo. Med svedčanim obedom, ki je sledil sklenitvi pogodb, sta državnik spregovorila napitnici, v katerih sta izmenjala želji po zblizanju med obema državama in po ureditvi njihovih gospodarskih in političnih odnošajev.

Na drugi strani pa so v preteklem tednu listi mnogo pisali o prihodnjem sestanku med on. Mussolinijem in angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom. Na tem sestanku, ki bi naj bil pred vsem zasebnega značaja, naj bi se ministri porazgovorila o splošnih mednarodno-političnih vprašanjih, pred vsem pa o možnosti in potrebi konference štirih sredozemskih držav, namreč Italije, Francije, Anglije in Španije; konferenca naj bi bila posvečena v prvi vrsti tangerškemu vprašanju, v katerem se najbolj prizadevati držati — Španija in Francija — nikakor ne moreta sporazumeti. V četrtek pa je angleški list "Daily Telegraph" prinesel vest, da v začetnem potovanju ministra Chamberlaina ni predvidevan njegov sestanek z on. Mussolinijem. Sprito tega se seveda sedaj ne da reči, ali se bosta državnik sestala ali ne.

INOZEMSTVO

Povodom volitev v blejskega pakta, ki sta ga sklenila Vukičević in dr. Korošec in ki se je morda nekoliko prilagodil stališču demokratske vladne skupine, se je notra-nje-politični položaj v Jugoslaviji v tem tednu docela pojasnil. V torek so se v Beogradu ves dan vršili sestanki in pogajanja med ministri in prvaki. Sestankom so sledile avdijske pri kralju in v sredo se je izvršila rekonstrukcija jugoslovske vlade. V vlado je vstopila SLS, katere poslanec dr. Gosar je dobil ministrski portfelj za socialno skrbstvo. Dosedanji minister za socialno politiko Mijović je dobil ministrstvo za šume in rud-

nike, dr. Kumanudi, ki je bil doslej minister za šume in rudnike, je prevzel ministrstvo prosvete, dosedanji prosvetni minister Perić je podal ostavko. Poleg teh sprememb so se izvršile večje spremembe še v državno-podjavniki službi. Demokrati so dobili dve državni podjavniki, muslimani in SLS pa po eno. V novi narodni skupščini bodo tvorili poslanci Vukičevićevih radikalov, SLS, Nemcevi in Brčkone tudi radikal-skih centuramšev veliko skupino, slično kot je Demokratska zajed-nica.

Pri tem ustvarjanju poslanskih skupin so zanimive nekatere izjave Stjepana Radića, ki se pa za enkrat ne dajo spraviti v sklad s sedanjim notranje-političnim položajem. Še predno se je rekonstruirala jugoslovska vlada se se večkrat vršila pogajanja med demokrati in muslimani ter med samostojnimi demokrati na eni strani in med radičevci in zemljorad-niki na drugi strani. Pri teh pogajanjih naj bi se ustvarili, če že ne enoten demokrat blok, pa vsaj po-več enotnega demokratskega bloka še enoten seljaški blok.

V četrtek dopoldne se je vršila v Zagrebu v Seljaškem domu prva seja novoizvoljenega seljaškega poslanskega kluba. Po seji je Radić novinarjem izjavil, da so mu poslanci izrekli popolno zaupnico. Glasom njegovih izjav bo v novi narodni skupščini odločala demokracija, ki se bo lahko naslanjala na 180 poslancev Demokratske zajednice, HSS, SDS in zemljorad-nikov. Po volitvah, je dejal Radić, je nastala potreba združitve vseh demokratskih elementov v državi. Nova zveza naj bi se imenovala "Demokratsko seljaški savez". V petek so se te Radičeve izjave v Beogradu živahno komentirale. V enakem zmislu kot Radičeve izjave je konceptiran tudi članek, ki je izšel v petek v beograjski "Pravdi" glasilu zunanega ministra Marinkovića. "Pravda" pravi, da se bliža jugoslovenski parlamentari-zem sistemom dveh ali treh velikih strank, in sicer konservativne stranke, ki bi jo sestavljali radikali in SLS, in demokratskega bloka, ki bi mu pripadali demokrati, muslimani, radičevci, samostojni demokrati in zemljoradniki, ali pa kvečjemu še seljaškega kluba, ki bi ga tvorili radičevci in zemljoradniki zase, če se bi že ne mogel ustvariti enoten demokratski blok.

Pričetkom tega tedna je spet prišlo med Nemčijo in Francijo do incidenta, ki ga nemški zunanji minister Stresemann skuša sedaj s svojim nastopom v Ženevi ublažiti. Ob priliki velikih slavnosti na bojišču Tannenberg je imel predsednik nemške republike Hindenburg v nedeljo velik govor, v katerem je odražal obdobje, da je imperializem Nemčije povzročil svetovno vojno. Istega dne pa je v Parizu francoski ministrski pred-sednik Poincaré na slavnostnem banketu v čast ameriškim legio-narjem, ki so se zbrali v Parizu in ki so jim Francozi priredili veli-ke slavnosti, ponovno v svojem govoru vračal krivdo svetovne vojne na Nemčijo. S tem je bil dan nov impulz znani poveljni pravdi, kar pa brzokone ne bo imelo posebnega vpliva na razvoj politič-nih in gospodarskih odnošajev med obema državama.

Na Poljskem je vlada odgodila izredno zasedanje parlamenta in senata, ki se je bilo pričelo na za-hvalo opozicije. Boj med maršalom Pilsudskim in parlamentom je tak-o prišel spet do jasnejšega izraza. Sejm in senat bosta sklicana čez mesec dni na redno zasedanje.

Politične beležke

Pred zasedanjem čehoslovaške narodne skupščine

Čeprav je zasedanje čehoslovaške narodne skupščine takorekoč pred dumi, se čehoslovaški tisk prav malo zanima za njena bodo-ča dela in naloge ter za notranjo politiko v splošnem. Tega so v do-bri meri krivi nekateri važni dogo-dki v notranji in zunanji politiki, ki so v zadnjem času pritegli naše pozornost čehoslovaške javnosti. Med temi dogodki sta brez dvoma najvažnejša znana akcija lorda Rothermereja in afera generala Gajde.

S predstoječim zasedanjem na-rodne skupščine se je prvi začel pečati list "Reforma", glasilu poli-tično-obrtne stranke, katero se predvsem zanima za vprašanje, ali naj se skupščina sestane pred ali po občinskih volitvah. Po mnenju "Reforma" bi ne bilo priporočljivo odlašati z zasedanjem skupščine, ker bi se na ta način otekočila razprava o državnem proračunu. Bati se je — meni "Reforma" — da bi se predvolitvene parlamen-tarne seje ne izrabljale za volilno agitacijo s strani poslancev in se-natorjev. List polaga veliko važ-nost na sestavljanje programa in zahteva, da izvršilni odbor ma-joritarne stranke čim prej določi da-tum sklicanja narodne skupščine ter naj določi program njenih del, tako da bi ministrski predsednik Svehla po povratku iz inozemstva našel že vse pripravljeno.

Od vladnih predlogov, ki bodo predloženi narodni skupščini, ame-nja "Reforma" samo zakonsko no-velo o socialnem zavarovanju, za čije naglo rešitev se zelo zanima ne samo politično-obrtne stranke, marveč tudi — in celo še v večji meri — republikanska stranka, ki je te dni poslala posebno deputa-

cijo k ministru za socialno politiko Šrameku, da bi požuril odo-britev omenjenega vladnega predlo-ga. Potemtakem je gotovo, da bo novela o socialnem zavarovanju predložena zbornici še pri bližnjem vprašanju; vprašanje je le, če se bo razpravljalo o nji pred ali po občinskih volitvah. Vendar pa je

DNEVNE VESTI

Za Istro

Načelnik vlade on. Mussolini je poslal puljskemu prefektu lastno-ročno pisano pismo, v katerem mu prilaga prepis pisma on. Volpija, ki vsebuje ukrepe za Istro. O teh ukrepih smo že poročali. On. Mus-solini pravi, da s sedanjimi ukrepi ni še rešen zamotan istrski pro-blem v celoti, marveč samo delo-ma, ker več ni bilo mogoče storiti sprito sedanjega stanja državne bilance. Istrsko ljudstvo pa mora videti tudi moralno stran teh u-krepov.

Nov kvestor v Trstu

Poročali smo že, da je bil dose-danji tržaški kvestor comm. De Martino premeščen v Neapelj, kjer je prevzel vodstvo tamkajšnje kve-sture.

Za novega tržaškega kvestorja je bil imenovan cav. uff. Sebastian Schillaci, dosedanji kvestor v Im-periji.

Cav. uff. Schillaci je Sicilijanec in se je rodil l. 1875. Bil je delj časa podkvestor v Benetkah in Palermo.

Ne preganjajte ptice!

Popolnoma umestna je bila v petkovi "Edinosti" vest pod na-slovom "Čuvajte lastovice!" Jaz bi rad to vest razširil še na druge ptice.

Ni dolgo od tega, ko mi je tožil okoličanski kmet, da je vedno več mrčesa in radi tega tudi vedno manj pridelka, ki zaostaja leto za letom v kakovosti. Kako to, da se pri nas mrčes tako širi in nastopa že v tako opasnem številu? Odgo-vor vam bo dal prizor, ki sem ga prav včeraj zarana videl v prosti naravi. Čudno so mi je zdelo, da sem videl sredi polja mladenčca v zgodnjih urah. Nobenega poljskega dela ni imel, ker je nalaho pršelo. Ko sem stopal mimo njega, sem opazil v žepu njegovega jopiča li-manice zavite v kožo. Jasno mi je bilo takoj, kaj ga je gnalo tako zgodaj in v takem neprijetnem vremenu na polja, čemu se je ozir-al na vse strani in poslušal, od katere strani bi se na njegovo uho najraje ptičjih glasov. Danes se je razgledal, mogoče nastavlja tudi za poskušanje nekaj limanic, jutri, pojutrušnjem bo že posekal drevo, postavil ga v sredo njive, opremil veje z limanicami in skril v bližini tičnico s pomočjo, ki naj s svojim glasom privabi tovarišice na lina-nice — v smrt. In tak lov se bo ponavljal dan za dnem, in dan za dnem se bodo pokončevali, uničevali in preganjali ptičji, ki sami uni-čujejo tako škodljivi mrčes. In potem se naši kmetje še čudijo, da je vedno manj pridelka! Tudi po-zimi in posebno sedaj naj stopijo tu pa tam ven v naravo in naj uni-čijo vse pasti, s katerimi se love tako koristne ptice. Na svojem po-sestvu naj ne dovoljujejo tako škodljivega lova, in le če bodo vsi v tem oziru edini, se bo lahko za-znamoval kak napredek v raznih panogah našega kmetijstva. Kakor hitro se je spoznal vzrok nazado-vanju, naj se skuša z vsemi sred-stvi ta vzrok odstraniti. Če se pa novotajski taki ptičji lovcu celo iz kmetijskega stanu, potem ni po-moči, potem je njihovo tarnanje radi slabe letine brez vsake vred-nosti.

Isto tako sem pred nekaj meseci tožil v "Edinosti", kako se po ne-potrebnem preganjanju v naših kra-jih krti. Ni ga bilo skoraj jutra, da bi ne bil opazil ob njihavi ubi-tega krti. In vse to radi krtin. Motijo se oni ki menijo da gloda in žre krti korenine sadnih drev-ces in raznih drugih koristnih rastlin. Nasprotno, krti uničuje iz-ključno le miši, hrošče, črve itd. in je radi tega kmetov največji dobitnik.

Torej! Kdor hoče sebi dobro, naj zastavi vse svoje sile, da se ne bo do več preganjale tako koristne ptice in tako koristni krti. Kmet, spodi s svojega zemljišča ptičjega lova in uniči, kjer koli jih dobi, limanice! Narava brez ptic in njihovega vsega petja je mrtva in mrtvo je tudi tvoje srce, ako se ne razveseljuješ nad ptičjim petjem! Zato pa, ne preganjajte ptic — F.

Industrijalci in trgovci

Zveza industrijalcev nam vno-vič sporoča, naj industrijalci in trgovci pazijo na člene 130. in 131. novega zakonika o javni varnosti (Kr. odlok 6. novembra 1926, št. 1848).

Člen 130. pravi: "Krajevna ob-last za javno varnost izdaja delav-cem in domatim služabnikom, na njihove ali na zahtevo ravnateljev, ki vodijo obrat, kjer delavci slu-žijo, podjetnikov ali gospodarjev, knjižico, s katero morajo oni, v slučaju odpusta ali pa koncem vsakega leta, zabeležiti dokončano službovanje, koliko časa je trajalo in kakšnega vedenja je bil delavec."

Člen 131. pa se glasi: "Ravnate-lji industrijskih obratov, delavski

po raznih znakih sklepati, da se bo to zgodilo po volitvah, ker bi sicer opozicijske stranke lahko izrabljale ta predlog kot izvršno sredstvo za volilno agitacijo. Ze sedaj obstojajo med opozicijo in vladno skupino ostra nasprotja, čeprav se niti ne ve točno, kako bo predlog izgledal.

vodje, podjetniki in lastniki rud-nikov (kamnolomov itd.) ter njih najemniki morajo tekom petih dni po sprejetju v službo, predložiti krajevni oblasti za javno varnost seznam vseh delavcev, z navedbo imena, priimka, starosti, rojstnega kraja in v prvih petnajstih dneh vsakega meseca vse spremembe, ki so nastale med tem časom.

Omenjeni ravnatelji, delovodje, podjetniki, gospodarji in najemni-ki ne smejo sprejeti v svojo službo delavca, ki bi bil brez istovetne iz-kaznice."

Posebno važen je člen 131. in in-dustrijalci se ga morajo strogo držati.

Člen 146. omenjenega zakona o javni varnosti se nanaša tudi na trgovce in industrijalce, v kolikor pravi, da kdor sprejme v službo, pod katerim koli naslovom, kakega tučja, mora tekom petih dni ja-viti oblastvom javne varnosti nje-gove rojstne podatke ter še posebej naznačiti, kakšno delo tujec oprav-lja.

Istotako mora tekom 24 ur, če misli tučja odsloviti, to javiti istim oblastvom in naznačiti, kdaj in kam je tujec odšel.

Kadar delavca jemlje v službo cela družba, tedaj morajo zadostiti prej omenjenim predpisom pred-stavniki dotične družbe. V sluča-ju, da je to pokrajina ali pa običa-ma, mora to javiti tajnik ali pa oni, ki g nadomestuje.

Deset zapovedi pametnega in treznega nabornika

- 1) Umij, okoplji se in preobleci, da stopiš čist pred naborno komi-sijo!
- 2) Ne pij med naborom alkohol-nih pijač in ostani ves naborni dan trezen!
- 3) Ne teknuj v rjovenju z zver-mi in zverinjakom, ampak se nauči že tedaj pred naborom s svojimi tovariši lepih pesmi in te prepe-vaj!
- 4) Ne preklinjaj, če nočeš veljati za suroveža in si dajati slabega sprucevala!
- 5) Ne izzivaj ne s trakovci, ne s znaki in ne z izzivalno pesmijo, da se ti ne bo slabo godilo na tej zemlji!
- 6) Javi naborni komisiji svoje morebitno pravico do skrajšane ali pa najmanjše vojaške službe!
- 7) Pripelji na zdravniški pre-gled s seboj tudi očeta, ako je bo-lehen in nezmožen za delo, če bi rad imel pravico do skrajšane vo-jaske službe!
- 8) Ako si kovač, mehanik ali če sploh znaš kak poklic, prijavi to naborni komisiji, ali če bolje, pri-neši s seboj sprucevala, da te do-dolijo k takemu oddelku, kjer boš svoje znanje lahko porabil!
- 9) Imej pamet tudi po naboru!
- 10) Pri vnitvi v domačo vas ne misli, da si z naborom že pridobil pravico do pretepanja in ponoče-vanja, ampak se pripravljaj lepo mirno na vpoklic pod orožje!

SMRTNA KOSA

Včeraj je preminula v Idriji gos-pa Prelovec, mati številnih prid-nih otrok, med katerimi je najbolj znan kot kompozist Zorko Prelovec. Družini in zlasti sinovom, ki so izgubili zlato mater, naše naj-večje sožalje!

RAZPUŠČENA DRUŠTVA

Goriška prefektorna oblast je razpustila Prosvetno društvo "Og-njišče" v Ribemberku.

IZ UČITELJSKE SLUŽBE

G. Marij Strekelj, učitelj v Klan-cu v Istri, je premeščen v San Sal-vatore Monferrato v pokr. Alessan-dria.

DELOVANJE TRŽEŠKEGA POLI-GIJSKEGA URADA

V tednu od 16. do 20. t. m. so organi tržne policije, s katerimi so sodelovali mestni stražniki, izvršili sledeče operacije:

Obiskali so 1003 prodajalca, med njimi 171 pekarn, ter poleg tega stalno nadzorovali vse trge in po-samezne stojnice; izvršili so na tr-gih in prodajalnih 346 zaplem raznih živil, ker so bila pokvarje-na; zaplenili so dva mlekarstva vrča, ker nista bila veča za rabo; dvignili so 37 vzorcev raznega bla-ga v svrhu kemične analize; izvršili so 260 priizkušenj mleka; vložili so 22 ovadn na kr. preturo radi prestopkov zrozi zdravstvenim zakonikom; ovadili so 3 trgovce radi kršenja obstoječih določb o ceniku in določb cene na blagu, izstavlje-nem v prodajo; odmerili so 29 glob radi prestopkov proti tržni policiji.

Čehoslovaška banča v Trstu priredi v soboto, dne 1. oktobra t. l. o priliki opasila sv. Václava, v "Sala Massima del Circolo Artistico" v Trstu, ul. Coroneo 15, družinsko zabavo z recitacijami, pet-jem in plesom.

Izid tekmovalj za kupe Schneider, ki se vršijo danes popoldne nad Lidom v Benetkah, bodo uradi Telefonske družbe Treh Benečij javile, takoj ko bodo znani, vsem krajevnim oblastvom ter tudi vsem onim, ki so abonirani na telefon, če bodo želeli.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

24. 9. 1927.

Cene so bile danes sledeče:
Zelenjava: česen 150-250 za stot, rdeča pesa za kuho 80-90, na-vadna pesa 50-220, korenje 75-120, navadno zelje 40-100, vrzote (go-riške) 80-140, vodne dinje 100-120, čebula 50-60, fižol v stročju 30-220, fižol komaj zlužen, nov 80-220, ločike 70-250, malancane 40-120, zelenorodeča paprika za kuho 60-140, krompir 55-80, zeleni poper za kuho 140, grah (pozni) 360-420, pa-radižniki 60-160, radič 60-620, sla-dka repa 40-60, šelen 170-190, špi-nača 70-300, buče za kuho 100-230.

Sadje: češnje 40-100, kostanj 170, fige 50-130, limone 30-45 lir za zaboj, melagrane 120-140, jabolka 30-400, hruške 55-240, kutnje 120, oreh 170-260, breskve 80-500, groz-dje 85-320.

Cene brutto per netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Iz urada Pol. dr. Edinost v Trstu

Delež Pire - Idrija: (Na znanje idrijski organizaciji). - Morate pre-skrbeti se sodni sklep, kateri naj vsebuje dobesedno sledečo izjavo:

"Giusta atto di ultima volontà il rateo di pensione rimasto insoluto viene aggiudicato interamente all'erede (...ime...) figlio del defunto."
Kozina: Vsaka občina ima pra-vico, glasom čl. 10 zakona 14. VI. 1874, št. 1961 in kr. odl. 11. II. 1923, št. 352, da takšna vse nadpise in table obrtnih, trgovskih, rokodel-skih, umetniških in kakršnihkoli dobičkanosnih podjetij.

Pristojbine so odvisne od kate-gorije, v katero spada občina po množini svojega prebivalstva in se odmerjajo po razpredelnici, ki se giblje med minimalno in mak-simalno dovoljeno svoto.

Čl. 4 kr. odloka 11. II. 1923 pa od-reja, da vsi napisi v tujem jeziku se takšarajo štirikratno, a mini-mum za tablo je 100 lir.

B. Postojna: Leta 1919 je izšel zakon, ki predpisuje, da so vse vode v krajevni javne, a 1923. je bil ta zakon raztegnjen tudi na nove (naše) pokrajine.

Za tržaško pokrajino je bil se-stavljen shematičen izkaz vseh vo-dá, ki je bil vsakemu na vpogled skozí šest mesecev v vseh občinah (do oktobra 1926) in interesiranci so morali v tem roku vložiti priziv, da voda nima značaja javnosti, pač pa je povsem zasebna radi gotovih razlogov. Ti rekuzi, katerih je go-tovo malo, so vzeti v pretres, nato bo ministrstvo za javna dela od-ložilo uradno o teh prizivih ter iz-da definitivni izkaz javnih vodá pokrajine, ga odobroli in razglasilo zopet v uradnem časopisu. Po tej priobčitvi bo čas eno leto, da vsi oni, ki se poslužujejo vodne sile, vložijo prošnjo za dovoljenje na-daljnje uporabe.

Torej rok ni zamujen; za Vas pride v poštev drugi termin po ob-javi končnega izkaza.

Rokovni kolektor za mesec oktober. Dne 10. oktobra bo zapadel rok za plačevanje pri davčni iztirje-valnici obroka direktnega davka, davčnih naklad in lokalnih tribu-tov, a dne 18. oktobra bo ta rok potekel.

Tajništvo.

MLEKARJEM!

Pogostoma se mlekarji v našem uradu pritožujejo, da zapadejo različnim globam in neprijetno-stim radi — malenkosti. V njih ravnanje prinašamo in izvlečemo najvažnejše določbe, ki zadevajo prodajo mleka.

Pravilnik o higijeni za tržaško občno je bil objavljen v novembru 1926. leta in po treh mesecih po njega objavi — to je s 1. februarja 1927 — je stopil v veljavo.

Ako bi se strogo izvajali vsi predpisi, ki jih vsebuje ta pravil-nik, bi marsikateri naših mlekar-jev in mlekarice ne smel razpeč-a-vati svojega mleka, ker hlevi, po-klajanje in manipulacija mleka je v kričnem nasprotju s predpisi, n. pr. hlevi morajo imeti povprečno višino 3.50 m in za vsako kravo mora biti 25 kubičnih metrov pro-stora v okolici, v mestu pa 30 kub-metrov. Stene morajo imeti vsaj dva metra nepremočljivega pasu od tal, ostanek stene pa vedno čist in pobeljen. Jasli, korita in pregrade so lahko iz lesa, najbolje pa iz železa, kamna, vsekakor iz materiala ki se da z lahkoto očisti-ti. Hlevi ne smejo imeti direktne zveze s stanovanjem, stransičem, gnojnikom in vodnjakom. Okna hle-va ne smejo biti manjša od 1.10 vese površine poda. Pod mora biti istotako neprodiren in preskrbljen s kanalizacijo za otekanje in mora imeti greznico zunaj hleva.

Hlevi morajo biti zadostno pre-skrbljeni s priznane zdravo vodo (čl. 137), poklajanje pogostoma ob-novljeno, gnoj takoj odstranjen (čl. 139 in 139).

Vsako novo kravo mora živino-zdravnik pregledati, zato je je tre-ba prijaviti najkasneje v roku osmih dni (čl. 140).

Pravilnik govori nadalje o slu-žaji bolezi, o krmljenju, o mol-zenju, o osebu, ki ravna s živino, o prostorih, kjer se hrani mleko, a najvažnejša, kar morajo strogo izvajati prinašalki mleka v Trst, je:

1) da posoda, v kateri se prenaša mleko, mora biti iz pocinjenega metala ali emajlirana, ter herme-tično zaprta. Ne sme biti zarjavle-a, ne z razpokanim emajlom. Poso-do morajo biti vsakokrat pred rabo izmiste s toplo raztopino sode in nato s toplo vodo izplahnjene.

2) Je prepovedano piti iz posod, ki služijo za prenos, merjenje ali razdeljevanje mleka (čl. 151).

3) Vozovi, ki pripeljejo mleko v mesto, morajo biti pokriti z ne-prodornim platnom, najbolje, da so vozovi zaprti. Morajo biti stal-no čisti in večkrat razkuženi. Z istimi vozovi se ne smejo preva-žati gnoj, kuhinjski odpadki, uma-zano perilo in druge stvari, ki bi utegnile onesnažiti mleko.

4) Prodaja mleka se vrši samo v v la namen določenih prostorih, je dovoljena pa tudi dobava na sta-novanja.

5) Vsakdo, ki prinaša mleko v Trst, mora imeti osebno izkaznico, opremljeno s sliko.

6) Z mlekom ne sme istočasno prenašati tudi vode. Vsa manipu-lacija se mora vršiti v zato dolo-čenih prostorih; torej nič preliva-nja na cestah iz ene posode v dru-go.

7) Ravnotako je prepovedana prodaja mleka, ki so mu bile do-dane snovi za njegovo obrano ali zboljšanje; voda ne sme biti pri-mešana.

To bi bile najvažnejše določbe, katere je treba strogo izvajati, da se ne zapade kazni.

Iz tržaškega življenja

Živa plamenica.

25-letno Marjko Sulčič, stanujočo v Skorklji — Sv. Peter št. 4, je včeraj popoldne doletela grozna ne-zgoda, ki bo najbrž imela najhujše posledice. Okoli 17. ure je Sulčič-va hotela pogreti nekoliko kave in ker se ji ni izplačalo zaneti ogenj za tako malenkost, je v ta namen prižgala na ognjišču samovar na špirt. Čez nekaj časa, ko se ji je zdelo, da je kava dovolj gorka, je ženska pristopila k ognjišču, da bi ugasnila samovar. Toda pri tem se je samovar prevrnil in goreli špi-rit je pljusnil Sulčičevi na oble-ko. Kakor bi trenil, je bila reva vsa v plamenih. Na njeno obupno vpitje so prihiteli nekateri sosede, ki so ji naglo strgale goreče cape s telesa. Kljub temu pa je Sulčič-čeva zadobila hude opekline po vsem spodnjem delu telesa, zlasti po prsih in trebuhu. Reva je do-bila prvo pomoč od zdravnika re-šilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, nato je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so je sprejeli v dermatološki oddelku. Njeno stanje je zelo ne-varno.

Nadar se ženske lotijo...

Še o korijeri in tramvaju

Predvčerajšnjim smo poročali o trčenju tramvaja s korijero, ki je prihajala iz Cepovana na onem famoznem križišču ulic, kjer se je zgodila nesreča s podpolkovnikom Campinijem. Iz natančnejših informacij, ki smo jih dobili, sledi, da je tramvaj butnil ob korijero in ne korijera ob tramvaj, kakor smo zadnjič poročali. Soferju je namreč zaprl pot neki voz, radi česar je moral ustaviti korijero. Tramvaj, ki je privozil izza vogala in bi se moral ustaviti, je butnil na lahko ob korijero.

Odprte lekarne

Danes v nedeljo, dne 25. septembra 1927., bodo odprte v Gorici sledeče lekarne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden lekarna Pontoni, Via Rastello št. 26; do 1. ure popoldne pa lekarni: Kürner, Corso Vittorio Emanuele III. št. 4 in Alasani, Via Carducci št. 12.

IZ KANALA

Poroka

V sredo se je poročil v našem trgu g. Alfonz Garlatti z gđ. Marijo Segalla. G. Garlatti je nastopal večkrat in vedno z odličnim uspehom pri naših dramatičnih predstavah ter je vsekdo priključil družabnik. Mlademu paru želimo obilo sreče v novem stanu.

Gospodarstvo

SEMENA IN GOSPODARSKE

POTREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v zalogi:

KMETIJSKE STROJE

Stiskalnice (preše) za grozdje od 100 in 300 litrov, znamke »Herkules«, grozdne mlince »Excelsior«, stiskalnice (preše) za olje znamke »Herkules«, slamoreznice nemške znamke št. 4, 18 in 17, plugi, pluzna telesa, brane, mlečne posnemalnike, trčalke za med itd.

KMETIJSKO ORODJE

Leseno posodo za trgatve: bren-te, brenčate, lije, golide, pipe, lesene šake itd., razno poljsko in vrtno orodje, kakor šape okoličanske, lesene in železne grablje, vile, vrtno škarpje, pipe za rezanje zelenjave in male za grozdje, ter raznovrstno vsakdanje orodje.

UMETNA GNOLILA

Temežvo žilindro. Za vagona naročila imamo na razpolago le še par vagonov. One zadrage, katere ne morejo naročiti cellega vagona od 150 kvintalov, lahko naročijo tudi manjšo množino od 150 kvintalov, katere zaračunamo po L 1.60 za enoto franko vagon dohod v Trst.

Superfosfat: Sprejemamo naročila za vagonse pošiljke.

Kalijska sol: Vabimo kmetovalce, da čim prej naznani svojo potrebo.

Čilski soliter in kalijska sol smo prejeli. Naročnike vabimo, da naročilo dvignejo.

SEMENA

Semenska pšenica in rž. Pšenico in rž dobimo te dni iz Nemčije. Ravnotako nam dospe tudi pšenica »Gentil rosso«, katero smo naročili iz hrbovitih krajev v Italiji. Razen tega imamo v zalogi vse vrste ostalih vrtnih in poljskih semen za jezensko in zimsko setev.

OLAJŠEVANJE NAKUPA

Da olajšamo nakup potrebnih kmetijskih strojev, je pripravljena družba onim kmetovalcem ali zadrugam, ki ne morejo plačati nankrat, dovoliti plačevanje na obroke.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca 19 in Raffineria 7. Tel. 44-39.

Loterijske številke

izžrebane 24. septembra 1927:

BARI	68	58	35	33	23
FIRENZE	81	85	59	24	4
MILANO	36	62	44	67	20
NAPOLI	90	73	41	1	16
PALERMO	35	20	27	87	4
ROMA	7	52	90	31	74
TORINO	43	51	34	18	52
VENEZIA	79	14	3	10	51

DAROVI

V počastitve spomina prve obletnice smrti blagopokojne hčerke Milene Perhauze por. Sancin daruje družina Jakoba Perhauza a Lit. 100 za »Solsko društvo«.

Sorodniki, pogrebci in člani pevskega zbora iz Hrpelj in Kozine so darovali v počastitev spomina blagopokojne Frančiške Sosti roj. Sturm iz Kozine, št. 6 Lit. 70. g. Karel Križman iz Tubelj in Fran Medved sta dodala vsak po 5 lir, skupno 80 lir za »Solsko društvo«. Zavednim darovalcem srčna hvala!

RAZNE ZANIMIVOSTI

Novi plesi na vidiku

Zedinjene države severne Amerike so začele izvažati zadnja leta nove ples. Sedaj imajo pripravljena zopet dva nova plesa, ki ju pošljejo v kratkem v Evropo. Prvi ples se imenuje »kin-

kajon» in so koraki pri tem plesu prav podobni njegovemu imenu, drugi ples »Disie Stomp» je pa mešanica charlestona in Black-Bottom-a. Za bližnji predpust bo torej Evropa z novimi plesi dobro založena.

S čim si človek prilaži promozanje?

V Londonu je umrl te dneve Albert Cook. Svojcem je zapustil dve štirinadstropni hiši v glavnem trgovinskem okraju in sto tisoč funtov v varnih papirjih (deset milijonov lir). Pokojnik je že prej omenil dve svoji hčeri in dal vsaki po eno hišo z vso opremo in poleg tega še 10.000 funtov. Zapuščina sama na sebi ni bogve kako visoka, zanimivo pa je pri tem dejstvo, kaj je dovelo Cooka do takega bogastva. Svoje dni je bil Cook najbolj znani sestavljač ljubimskih pisem. Preprosti za ljubljenci cele Angleške so se zatekali k njemu. Svetovna vojna je povečala njegovo podjetje in imel je v svoji službi po deset tajnic, ki so komaj zmogovale ogromno delo. Vsako angleško deklo je hotelo pisati svojemu fantu v strelske jarke ganljivo pismo, ki ji ga je sestavil Cook po njenih navedbah. Ko je končala vojna, je opešala tudi Cookova obrt, postal je žrttev svetovne vojne, toda nabral si je bil že toliko premoženja, da ni občutil pešanja svoje obrti.

Nov nebotičnik.

New-yorški dopisnik angleškega »Daily Telegrapha« poroča, da se bo v kratkem času zgradil v New-Yorku poseben nov nebotičnik posebne vrste. Mesto cementa se bo uporabljalo steklo in zgradil se bo na ta način širok in visok prozoren stolp, ki bo, razsvetljen, igral ulogo svetilnika, vidljivega na velike daljave.

Suša v Avstraliji.

Ze večkrat smo poročali na tem mestu o grozni suši, ki vlada sedaj v Avstraliji. Ze itak ni v tem delu sveta mnogo vode, če pa pritisne še suša, potem skoraj ni nobene pomoči in preti pogin celim pokrajinam. Pred kratkim smo omenili novo nadlogo, kako preže cele jate ptic roparic posebno pa orlov na ovčje črede in razmesarijo vsako žival, ki je onemogla radi žeje in lakote zaostala za drugimi. Sedaj poročajo angleški listi, da je samo v državi Queensland poginilo sedem milijonov ovac. Če pomislimo, da so ovce tamošnjim kmetom edini vir dohodka radi volne, potem si lahko predstavljamo obup teh živinorejcev, ki jim grozi popolna propast.

Bolezni pred 3000 leti.

O tem predmetu je izdal dr. Sack iz Heidelberga pred kratkim zelo zanimivo razpravo. Staro-egiptovski papirusi (listine) uče, da so se že pred 5000 leti balzamirala trupla kraljev. Pozneje so se ohranjala na ta način tudi trupla plemenitavev in končno sploh vsaka trupla. Razna raziskovanja in razkopavanja so nam dala na razpolago več ko 30.000 trupel tako zvanih mumij, ki so se vse natančno pregledale z drobnogledom in roentgenovimi žarki. Po tej poti so se ugotovile bolezni, v prvi vrsti seveda bolezni na kosteh. Prvi slučaj jetike vretenice se je dognal pri nekem članu iz pete dinastije egiptovskih faraonov, t. j. iz leta 2750. do 2625. pr. Kr. r. Pokvečeno nogo je imel faraon Siptah in vnetje slepega črevesa je imela neka ženska Nubijka. Mehurni kamni so se dobili že pri mumijah iz pred-faraonske dobe (t. j. pred l. 3300). Tako tudi obstajni in žolčni kamni. Povapnenje žil se je ugotovilo v mnogih slučajih. Zelo številni so kostni ulomi posebno na roki. Posebno rad je napadal stare Egiptane revmatizem v členkih. Ni je skoraj mumije, ki bi ne kazala znakov te bolezni. Doselej se pa še ni dala ugotoviti sifilisa, kar dokazuje, da je prišla ta bolezen po odkritju Amerike v stari svet. V najstarejših mumijah iz prve dobe so zobje popolnoma zdravi. Ko so se faraoni pomehkužili in začeli razuzdano živeti, so se jim začeli zobje kvariti in gniti. Pri 500 truplih imenitnejših Egiptanov iz dobe piramid, ki so se izkopali v Gizeh, so se dobili tako in v toliki meri nagniti zobje, da ni tedanjih čas prav nič zaostajal za sedanjo moderno dobo.

Zenska brez strahu

V Nantucketu (Zedinjene države Severne Amerike) je umrla v svoji hiši Frederick Dalziel, najznamenitejša lovka na divje zveri, v eden in pedesetem letu. Med velikimi lovci osrednje Afrike je bila znana pod imenom »ženska brez strahu«. Ustrelila je enega slona, enega divjega bivolca, dva nosoroga, tri vodnjne konje, enega leoparda in sedem levov. Bila je lepa ženska, velike postave s črnimi lasmi in zelo znana osebnost v londonskih in new-yorških salonih. Kljub temu je našla svojo največjo srečo

in zadovoljstvo v temnih pragozdovih osrednje Afrike.

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Vio Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krome. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

URARNA-ZLATARNA

TREVISAN
Trst - Largo Santorio št. 5 - Trst
Velika izbira zjamčenih ur, od L 20 — naprej. (1023)
Lastna delavnica za popravljanje ur in zlatenine po poštenih cenah

Odlikovana tovarna

alkoholnega in vinskega kisa
Bruschina & Co
(Plesničar) 1028
se je preselila
v ulico S. Francesco d'Assisi št. 48

Pralnica, likalnica, barvarnica
Kemična pralnica za obleke
F. SAMOKEC-ZIBERNA
TRST, Via Cesare Battisti 20

IVAN KERŽE

TRST, Piazza S. Giovanni 1
ima v zalogi:

kuhinske in hišne potrebščine lončene, iz emajla in aluminija; steklenino, kečarce, steklenice i. t. d. Namizno orodje (nože, vilice, žlice i. dr.) pletenice za razne vporabe. Lesene izdelke: škafe, brenče, čebre za vino, krogle i. t. d.

Na drobno Na debelo
NIZKE CENE (1019)

ZAVOJ za vzorec št. 1.

Vrednost L 69.— za L 12.95.

Da se bodo mogli vsi pripravi o vrednosti naših predmetov in o izredni ceni, smo pripravili te zavojke samo za one, ki se bodo požurili z naročili, ker bomo prenehali z vsako reklamo, ko nam bo blago pošlo.

Evo, kar Vam pošljemo za L 12.95:

- 1) Stilografično pero, kakor zlato za L 300. 2) Trdo črnilo za zredčenje v 40 gr. vode. 3) Niz biservov kakor za L 1000. 4) Kinematograf s 24 filmi velikih kinematograf. 5) Brivski aparat kakor »Gillet«, z enim rezilom. 6) Svilen robec. 7) Pet voščilnih listov z zavitki. 8) Par zapestnih gumbov. 9) Deset umetniških dopisnic. 10) Vzorik platna. 11) Glavni cenik. Priročnik L 2.05 za poštino.

Kdor naroči 4 zavojke in pošlje L 60, dobi v dar 12 rezil za brivski aparat. Kdor naroči 6 zavojek in pošlje L 90, dobi vrhu 12 rezil še pištolo s šestimi poki.

Kdor naroči 9 zavojek in pošlje L 135, dobi 12 rezil, pištolo in niz biservov, dolg 150 m, v vrednosti L 25.

Naročila sprejemajo »Industrie Riunite«, Milano, Via B. Corio 8, V. G. 978

G. Culot

Trst, Via delle Torri 2

Bogata izbira

volnenih, svilnenih, bombaževih, tkanin in knjig za vezenje.

Al Gran Risparmio

Trst, Via S. Lazzaro 9

Nadopolni	po L 1-80
"Risparmio"	" 2-
Platno "Madonna"	" 2-70
Platno ROMA	" 2-80
Platno "Madonna" 150 cm	" 5-
Bombaževina	2-50-2-70
Bombaževina 150 cm po	4-90
ZEPIR za srajce	od L 1-80 naprej
SATIN v barih	po L 2-80
SATIN črna	od L 4-50 naprej
MUSOLA volnena	L 13-
COTILL od	L 2-20 naprej

Velika izbira fužtanja.

Blago prve vrste. - Postrežba točna.

Al Gran Risparmio

TRST - Via S. Lazzaro št. 9

A. G. Zarotti

pozlatar.

Slike, okvirji, oleografije.

Vsa popravila. 1001

Trst - Via della Sanità št. 13

„LA SCUOLA IN CASA“

(šola na domu)
je mesečnik, katerega pošilja najzanesljivejša šola za korespondenco vsakemu, ki ga zahteva. Ta mesečnik interesira mlade in stare, vse one, ki morajo polagati izpite ali take, ki si hočejo izbrati poklic ali dobiti kako službo in za one, ki želijo poboljšati svoj položaj ali lastno izobrazbo.
Poslajte še danes vaš naslov šoli za korespondenco »E. Meschini«, Roma, Via 4. Novembre 96 B. (981)

Prodajalno z usnjem

In čevljarstvom potrebnimi

P. Rehar

Trst, Via Scalinata 3 786

„IGE A“

kirurško-zdravilišče

Trst, Via Valdirivo 27, tel. 569 (interurban)

Splošna kirurgija

Dr. G. SIMONIS

Urologija

Prof. C. RAVASINI

Parodontiolo-ginekologija

Dr. P. TAGLIAFERRO

Dermatologija - zdravljenje z radijem

Dr. G. STOCK

Röntgenovi žarki - Diatormia - Svetilke

s kremenj-kom

Dr. A. D'AGNOLLO. (864)

Zobozdravniški ambulatorij

Trst, Via Saffetfontana 6

od 9-13 in od 15-20

ob nedeljah in praznikih od 10-12

Deželani dobijo popust

za potne stroške.

Ljudske cene. 983 Ljudske cene

Olajšano plačevanje.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

PRIHODNI ODHODI

(razen sprememb)

V New-York

(iz Genove)

7. oktobra DUILIO

13. oktobra COLOMBO

(iz Neapelja dan pozneje)

V Južno Ameriko

(iz Genove)

5. oktobra (1) DUCA D. ABRUZZI

11. oktobra PRINC. MAFALDA

20. oktobra (2) DUCA D'AOSTA

(1) 4. oktobra iz Neapelja

(2) 19. oktobra iz Neapelja

V Srednjo Ameriko

in Tihl Ocean

(poštni iz Genove)

22. oktobra (otvoritveno potovanje)

ORAZIO (12.000 ton)

V Kubo-Srednjo Ameriko-

Tihl Ocean

(trgovinski iz Genove)

V Avstralijo

(iz Genove)

28. oktobra CAPRERA

(iz Livorna dan pozneje)

Otvoritveno potovanje

iz Genove v Južno Ameriko;

AUGUSTUS (32.000 ton) 10. novembra

Pojasnita in vozni listki pri N. G. I.

potniški urad v Trstu, Via Mercato

vecchio 1.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavna in rezervna Dinarijev 60.000.000.-

Telefon 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavna in rezervna Dinarijev 60.000.000.-

Telefon 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%, na tekočih računih po 5%, vezane vloge po dogovoru, - Prejema

DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Čer-

nomelj, Kranj, Logatec, Mar-

ibor, Metković, Novi Sad.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16

Podružnice:

Novo mesto, Pevanje, Ptuj,

Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec,

Split - Sezonska eksp. z tura:

Rogaška Slatina

F. BROK & Co.

Via Lavatolo 5 - TRST - Tel. 2607

ŠIPE, KRISTALI, ZRCALA

Na debelo Na drobno

Sprejemajo se vsakovrstna staklarska dela na domu.

CENE ZMERNE CENE ZMERNE

(981) Govori se slovensko.

Najnovejši dohodi dunjskega

POHIŠTVA

navadnega in luksuznega. 933

Najzmernejše cene.

Na debelo. Na drobno.

R. CAMPONOVO

Trst, Viale XX. settembre 33.

Odlikovana trdnja 988

G. TEMIL

GORICA - Via G. Carducci št. 6